

Naisjärjestöjen Keskusliitto - Kvinnoorganisationernas Centralförbund ry

Mannerheimintie 40 A 17, 00100 Helsinki

Puh +358 9 494217, Fax +358 9 494 617

www.naisjarjestojenkeskusliitto.fi, e-mail: naisjarjestot@co.inet.fi

Oikeusministeriö

PL 25

00023 VALTIONEUVOSTO

LAUSUNTO 31.3. 2004

01. 04. 2004
ad 32, hi, 2002
04028:00/2002
davo

Ihmissalakuljetus, lapsipornografia ja Palermon yleissopimuksen lisäpöytäkirjojen täytäntöönpanoa koskeva osa

Oikeusministeriö on pyytänyt Naisjärjestöjen Keskusliitto - Kvinnoorganisationernas Centralförbund ry:n lausuntoa ihmiskauppatyöryhmän loppumietinnön ”Ihmissalakuljetus, lapsipornografia ja Palermon yleissopimuksen lisäpöytäkirjat” täytäntöönpanoa koskevasta osasta (lakiehdotukset 8-9 ja vastaavat perustelujaksot). Naisjärjestöjen Keskusliitto- Kvinnoorganisationernas Centralförbund ry lausuu asiasta seuraavan.

Naisjärjestöjen Keskusliitto - Kvinnoorganisationernas Centralförbund ry pitää työryhmän mietintöä pääosin onnistuneena.

Mietinnön suhde ulkomaalaislakiin

Eduskunnan käsiteltävänä on uuden ulkomaalaislain säätäminen (HE 28/2003). Naisjärjestöjen Keskusliitto - Kvinnoorganisationernas Centralförbund ry:n näkemyksen mukaan Palermon sopimuksen täytäntöönpanoa ja ulkomaalaislain valmistelua ei ole riittävästi sovitettu yhteen. Ulkomaalaislain valmistelussa ei ole otettu huomioon Palermon sopimuksen sisältämiä velvoitteita naiskaupan uhrin auttamiseksi. Ulkomaalaislakiesitys on siten sovitettava vastaamaan Palermon sopimuksen velvoitteita oleskeluluvan ja turvapaikan myöntämisestä sekä ulkomaalaisen käännättämisestä seksin myymisen perusteella.

Käännyttäminen

Naisjärjestöjen Keskusliitto - Kvinnoorganisationernas Centralförbund ry pitää tärkeänä, että ihmiskauppaa torjutaan tehokkaasti. Tätä tavoitetta ei saavuteta, jos seksin myynnistä epäilty henkilö käännytetään rajalta automaattisesti selvittämättä tilannetta tarkemmin. Ihmiskaupan ja paritusrikollisuuden ehkäiseminen edellyttää, että rajalla tavattuja henkilöitä, joita epäillään seksin myynnistä, puhutetaan. Jos tällöin ilmenee, että häntä uhkaa vaara ihmiskaupan järjestäjien tai parittajien taholta, häntä on suojeltava.

Mietinnön mukaan perusteltu epäily seksin myymisestä säilyisi jatkossakin käännättämisen perusteena. Käännättäminen ei kuitenkaan voisi tulla kysymykseen, jos henkilön epäillään myyneen seksiä ihmiskaupan uhrina. Toisaalta rajalla ei mietinnön mukaan käytännössä voida harkita, tulisiko kyseeseen oleskeluluvan myöntäminen. Perustelut vaikuttavat sekavilta eivätkä tue riittävästi viranomaisten toimintaa.

Naisjärjestöjen Keskusliitto - Kvinnoorganisationernas Centralförbund ry huomauttaa, että käännätyksen osalta on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei rajaviranomaisten toiminnassa esiinny rasistisia piirteitä. On ilmennyt tapauksia, joissa nuorten naisten Suomeen tulon syyksi on automaattisesti epäilty prostituutiota.

Rajaviranomaisten toiminnassa on olennaista, että ihmiskauppaa ja paritustoimintaa järjestävän rikollisuuden toimintaa ehkäistään ja epäilyjä selvitetään. Pääpainona ei voi olla prostituutiosta epäiltyjen naisten käännättäminen rajalta.

Ihmiskaupan uhrien suojelu

Mietinnön mukaan ihmiskaupan uhrin käsitettä on syytä rajata, ja uhrien suojelun osalta on syytä tehdä rajausta tilanteisiin, joissa näihin toimiin on todellista tarvetta. Jatkovalmistelussa kyseistä kohtaa tulee tarkistaa.

Lähtökohta on se, että kaikilla ihmiskaupan uhreilla on tarve toipua fyysisesti, henkisesti ja sosiaalisesti. Mietinnön sanamuotoa voidaan pitää ongelmaa vähättelevänä, eikä mietintö tue riittävien resurssien saamista uhrien auttamiseen. Suomessa ei tällä hetkellä ole todellisia valmiuksia ihmiskaupan uhrien suojelemiseen ja auttamiseen. Naisjärjestöjen Keskusliitto - Kvinnoorganisationernas Centralförbund ry painottaa tarvetta järjestää viranomaisille riittävät ja ammattitaitoiset resurssit uhrien auttamiseksi.

Viranomaisohjeiden tarpeellisuus

Ihmiskauppaan liittyvä lainsäädäntö on hajanaista eikä viranomaisilla ole riittäviä valmiuksia toimia ihmiskaupan tunnistamiseksi ja uhrien auttamiseksi. Naisjärjestöjen Keskusliitto - Kvinnoorganisationernas Centralförbund ry pitää tärkeänä laatia kattavat viranomaisohjeet kaikkia niitä eri viranomaisia varten, jotka voivat joutua tekemisiin ihmiskaupan ja sen uhrien kanssa.

NAISJÄRJESTÖJEN KESKUSLIITTO – KVINNOORGANISATIONERNAS CENTRALFÖRBUND RY

Leena Ruusuvuori
pääsihteeri